

Húszmilliárdos fejlesztési alap

Dr. Papp Lajos miniszterhelyettes nyilatkozata
a tanácsok tevékenységéről

Eredményes esztendő zárta 1968-ban a tanácsok. Gazdálkodásuk, tevékenységük az új irányítási rendszer keretei között is kiállta a próbát, s a legtöbb területen jól kamatoztak a nagyobb önállóság adta lehetőségek. Erről és a további tervekről nyilatkozott dr. Papp Lajos miniszterhelyettes, a Minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője.

— Az elmúlt évben több jelentős kormányhatározat született a tanácsok tevékenységének korszerűsítésére.

Megszűnt a szakigazgatási szervek kettős alárendeltsége. Intézkedés történt az egységes szakigazgatási szervek létrehozására. Számos ügyben az alsóbb szintű tanácsok hatáskörébe került a döntés joga. A községi tanácsok jogkörét növelte

a szabálysértési bíráskodás bevezetése.

Hasznos volt, hogy a lakossággal egyetértésben folytatódott a követelményeknek jobban megfelelő közös tanácsok szervezése. Egyszóval: a gazdaságirányítás új rendszerének bevezetése együtt járt az adminisztratív megkötöttségek feloldásával, a túlszabályozottság csökkentésével, a bürokratikus vezetési módszerek felülvizsgálatával.

— A múlt évben 15 300 állami erőből, tanácsai beruházásból épült lakással gyarapodott az ország.

Ez valamivel több a tervezettnél. Öröndetes, hogy az új otthonok átadásával, s az úgynevezett kapcsolódó és járulékos beruházásokkal, a közművek, az iskolák, az óvodák, a bölcsődék, az üzletek és az éttermek megépítésével párhuzamosan úgyiszlán mindenütt megte-

remtették az új esztendő lakásépítkezéseinek feltételeit is.

Fel kell azonban figyelni arra, hogy 1968-ban némileg mérséklődött a magánépítkezések üteme.

— Előzetes adataink szerint tanácsaink a közlekedési, az oktatási és a nép-művelési beruházások területén is teljesítették múlt évi előirányzataikat. Az egészségügyi beruházásoknál és ezen belül a kórházak fejlesztésénél viszont számottevőnek látszik a tavalyi adósság. Mielőbb meg kell vizsgálni, hogy miért halad vonatlatban a kivitelezés, s miért drágítják tetemes többletköltségek az építkezéseket.

A tanácsok 1969—1970. évi költségvetése meghaladja a 38,5 milliárd forintot.

Ebből 18 milliárd 875 millió forint jut 1969-re, 19 milliárd 666 millió forint pedig 1970-re. A rendelkezésre álló eszközök megfelelő fedezetet biztosítanak az új szociális, egészségügyi és kulturális intézmények fenntartásához, s arra is lehetőséget adnak, hogy korszerűbb felszereléssel, illetve berendezéssel lássák el a meglevőket. Egyebek között

azt is számításba vették, hogy — a születések számának növekedésével — nagyobb összeget kell fordítani a csecsemőkezelésre. Ezenkívül

több jut

a kis községekben még mindig tapasztalható pedagógushiany megszüntetését elősegítő lakásvásárlásokra. Az idén és jövőre is 100—100 millió forintot fordítanak a járási székhelyű községek kommunális ellátásában mutatkozó elmaradások felszámolására.

1969—1970-ben 20,3 milliárd forintot fejlesztési alap-pal rendelkeznek. A fejlesztési alap két éves előirányzata mintegy 2,6 milliárd forinttal haladja meg azt az összeget, amelyet eredetileg erre az időszakra és célra szántak.

A többlet legnagyobb részét a lakásépítkezések finanszírozására és az elő-közművesítésre használják fel.

Kilenc megye lehetőséget kapott arra, hogy túlteljesítse a lakásépítési előirányzatát, Budapest és Miskolc pedig hiánytalanul megvalósítja a harmadik ötéves terv eredeti programját. (MTI)

Mezőgazdasági könyvhónap

Az elmúlt évekhez hasonlóan, 1969 februárjában is megrendezik a mezőgazdasági szakirodalom ünnepi hó-

napját. A rendezvénysorozat szegedi járási tennivalóiról tegnap, szerdán, délután a szegedi járási tanács vb művelődésügyi osztályán rendeztek megbeszélést. A tanácskozás résztvevői elmondták, hogy kiállítások, ankétok rendezésével hívják majd fel a községek lakóinak figyelmét a mezőgazdasági szakirodalom fontosságára. Megszervezik a szakkönyvek házról házra történő árusítását, a szakkönyveket pedig mutatványsszámok szétosztásával fogják népszerűsíteni.

Döntés született arról is, hogy februárban a szegedi járás három községében rendeznek mezőgazdasági író-olvasó találkozókat: Küküllőn a szántóföldi növényvédelem egyik ismert szakembere, Pusztamérgesen a szőlőtermesztés egyik kiváló szakértője találkozik majd az érdeklődő olvasókkal, Zsombón pedig az őszibarack-termesztés kérdéseiről kaphatnak tájékoztatást a gyümölcsstermesztők.

Az idei mezőgazdasági könyvhónap újdonsága még, hogy a Csongrád megyei Könyvtár bibliográfiát jelent meg, amely a fontosabb mezőgazdasági szakkönyvek címét tartalmazza.

Nyári egyetemek

Tíz nyári egyetem szerepel a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat idei programjában — közölte szerdai sajtótájékoztatóján a Kossuth klubban dr. Ortutay Gyula akadémikus, a TIT országos elnöke. Körülbelül kétezer vendéget várnak a nyári egyetemet rendező városok: Esztergom, Gyula, Miskolc, Sopron, Pécs, Veszprém, Debrecen, Szeged, Keszthely és Szombathely. Megismer-tetik a hallgatóságot — a szokás szerint főleg külföldi vendégeket — Magyarország

Az algyői tűz után

Sok hír, közlemény jelent meg erről, a munkabalesetről. Voltak napok, amikor a lakosság lélegzetvisszafojtva figyelte, mit hoznak a következő órák, sikerül-e megfékezni ezt a veszedelmet, vagy tovább terjed...

A fölsigázott figyelem és várakozás mögött az a jó érzés, kívánság húzódott meg: „csak sikerüljön nekik, legalább rendbe jön minden és tovább folyik a zavartalan termelőmunka”. Ezt a figyelmet és izgalmat feltétel nélkül respektáljuk. Ugyanúgy mint azt a rokon-szenvet, ami megnyilvánult országos méretekben a bajok első számú leközölő: vezető emberek, olajbányászok, tűzoltók, katonák és egyéb fontos munkát ellátó személyek mellett. Már csak azért is öröndetes ez, mert a dolgozó ember a saját értékét, vagyonát, boldogulásának egy kis darabkáját látja, érzi veszendőben, ha nem sikerül a nagyobb károktól megmenteni az olajmezőt.

Hiszen az algyői 168-as kútból az eddig kiömlött olaj- és elszállt gázmenyiség több mint 10 millió forint, hozzá-téve a lényegesen csökkentebb anyagi veszteséget magában hordozó mentési munkálatok költségeit — már nem is lehet nem odafigyelni erre a helyzetre. De sajnos, közvéleményünk nem számolt néhány lényeges szakmai motívum-mal. Az egyik, hogy nálunk, Magyar-országon először fordult elő egy ilyen elemi erejű olaj- és gázkitörés, ami egyébként minden olajtermelő országban és világrészben (Romániában, Szovjetunióban, Dél-Amerikában stb.) szinte természetes kísérő jelensége ennek az iparág-nak.

Annóra természetes — persze nem szükségesszerű, de az adott technikai fejlettség színvonalán természetes —, hogy ezen nem is lepődnek meg máshol. Mint ahogyan — bármily keserves leírni —, azon sem lepődnek meg, hogy az USA-ban vagy Franciaországban minden ez-redik autótársárló az autó vételárával együtt nyújtja át érvényes „átzálló jegyét” a másvilágra. Vagy mint ahogyan a közép- és nyugat-európai országok kétszáz ezer víkendező autósá közül húsz-negyven koporsóban tér vissza lakhelyé-re. A szénbányászatról szólva pedig, majd csak egy évszázadra visszamenően a javuló munkafeltételek mellett is minden százezer tonna szénnek megvan a maga balesete, áldozata.

Ily módon nem meglepő, ha egy olaj- és gázfúrás kigyullad. A megfékezés viszont már nehezebb. Olyan nagy erőfeszítések, szinte technikai bravúrral határos műszaki manipuláció alkalmazása is kétséges, mint amilyen Algyón kísérleteznek. Emberek életük kockázatásával próbálják visszaterelni az elszabadult természeti erőket a rendes mederbe. Kitéve magukat azoknak a veszélyeknek, hogy a bármely pillanatban ismét bekövetkező gyulladás őket életveszélyesen érintheti. Ez a hősi erőfeszítés, a halállal kacérkodó bátorság nem mindennapi vezetőket és szakembereket, munkásokat kíván. De csinálják, mert ez a hivatásuk. S ennélfogva nem csoda, ha a közvélemény lélegzetvisszafojtva figyeli, hogy eljutnak-e egyről a kettőre.

De ez nem olyan tűzoltó munka, mint

egy kigyulladt szénakazal eloltása. Ott, ahol az olajbányászat tradicionális, az égő olaj- és gázkút már nem kelt olyan tömegmértű csodát, mint nálunk. A tűz eloltása a kisebbik feladat mindenütt, ez nálunk is sikerült. De a kitörés megfékezése sokkal bonyolultabb és nem mindig jár eredménnyel. Európában és Dél-Amerikában vannak olajkutak, amelyek több mint egy évtizede az elemi kitörés állapotában vannak és feleslegesnek tartják a megfékezéssel való foglalkozást, mert nem megy; vagy olyan költségtényezőket teremtet, amelyek nincsenek arányban a kitöréssel járó veszteséggel. Arra törekszenek ilyen helyeken, hogy a kiömlő olajat megmentsék maximális mértékben. Algyón is óriási erőfeszítés folyik a kiömlő olaj megőrzése érdekében.

Persze mindenütt azzal kezdődik a munka, hogyan lehet megfékezni az elemi kitörést. Eközben eljutnak — különösen nyolc-tíz egymás melletti kút berobbanása esetén — a lebombázás eszközhöz. Repülőgépről megfelelő erejű robbanó tölteteket ledobással kísérelnek meg betemetni a kitörést, de ha nem sikerül, akkor sem keletkezik tömegpánik, mert ez a lakosság előtt is megszokott.

Viszont nálunk az algyői eset egészen újszerű. Itt is minden technikai eszközt felhasználnak, hogy a kitörést meggátolják. De ez nem azzal a százegyszázalékos biztonságtudattal történik, hogy holnaputánra „meg fogják” a szabad kiömlést. Lehetséges, hogy egy másik kísérlet sikerül és valóban elfojtják a nekünk való elemek ellenünk ható tombolását, de lehet, hogy ez nem sikerül, s jövőre is azon buzgólkodnak a szakemberek, hogy milyen fajta újabb próbálkozásokat tegyenek. Vagy lemondanak, és várakozó álláspont-ra helyezkednek az elfojtási kísérlettel szemben és a robbanásveszély elhárításának más-fajta útjait keresik. Ezt nem a közvélemény és nem a megjelenő hírek döntik el, hanem a hozzáértő szakemberek, akiknek évtized (évtizedek) óta ez a kitanult és gyakorolt munkájuk. Segítségül hívnak nagy tapasztalatú szovjet és más országbeli, nagyobb ismeretsséggel bíró kollégákat is.

A közvéleménynek szükséges berendezkednie arra, hogy a balesetek nemcsak országúton, üzemen vagy szénbányaszatban adódnak, előfordulhatnak az olajbányaszatban is. S itt egy ilyen jellegű baleset olykor nem rendezhető rövid úton. Az algyői kitörés, sajnos, úgy látszik, az utóbbiak közé tartozik.

Szakembereink, olajbányászaink szinte emberfeletti küzdelmet vívnak azért, hogy megfogják a kitörést, s reméljük, hogy szerencsével járnak: nem következik be nagyobb baj, sikerül lokalizálni ezt a nagyerejű kitörést. Továbbra is kísérjük figyelemmel küzdelmüket, de kellő türelemmel és ne olyan igénnyel, hogy egyik órától a másikkra elerik célukat. Természetesen a magyar és az itt levő külföldi szakemberek, s a dolgozó olajmunkások nem mondanak le arról, hogy medrébe tereljék a dühöngő kút-t. Türelemre és józan figyelemre van szükség. Ezzel segíthetjük legjobban munkájukat.

SIKLÓS JÁNOS

„Alsóváros” jeligré a nyolcoldalas Dél-Magyarországról

Nemrégiben bejelentet-tük olvasóinknak, hogy február elsejétől minden hétköznap 8 oldalon jelenik meg a Dél-Magyarországról, és ennek megfelelően — a terjedelembővítés-sel korántsem arányosan — havi 18 forintból 20 forint-ra emelkedik az előfizetési díja. Úgy tapasztaljuk, kellő megértésre és pártfogásra talált olvasótáborunkban ez a lehetőség, hiszen az igény már igen-igen régi. A két forint, amivel többet kérünk, nem áremelés, hiszen többet nyújtunk érte. Egyetlen egy olyan levelet kaptunk eddig „Alsóváros” jeligrével, amely más megfontolásra biztatja szerkesztőségünket: tartjuk meg a régi terjedelmet és a régi előfizetési díjat.

Szeretnénk ismételt hangsúlyozni, hogy a díjemelés nem arányos a terjedelembővítéssel. Ha a 6 oldalas lapot és a 18 forintot díjat vesszük alapul, egy oldal havi előfizetési aránya 3 forint — a 8 oldalas lap előfizetési díja ezen alapon 24 forint lenne. Tehát nem üzletről van szó! Komplet, minden igényt kielégítő lapot szeretnénk adni olvasóinknak, amiről 6 oldalon már hiába ábrándoznánk.

Két forint nem nagy pénz. Levélírónk hozzá-

kalkulál természetesen más óvintézkedéseket is, és összeveti szerény nyugdíjával. Végül úgy summázza mondanivalóját: nagyon régi előfizetője a Dél-Magyarországnak, de most sajnálattal megválna tőle.

Szerkesztőségünk ellen-kező reményekkel hatá-rozta el a nyolcoldalas lap kiadását: azzal, hogy új előfizetőket is vonz ez a tartalmi gazdagodás. A régiakat természetesen végtelenül sajnálnánk, hiszen éppen az ő ragaszkodásukkal, támogatásukkal érte el lapunk története legmagasabb példányszá-mát. „Véleményem szerint az újság mind a politikai tájékozódáshoz, mind a művelődéshez nélkülözhetetlen szükséglet.” — írja már idézett olvasónk. Akkor éppen ez lenne az a szükséglet, amelyről a teljesebb igény kielégítésekor lemond?

Bizonyára máshol is okoz problémát ez a két forint. Kevésbé anyagi természetű azonban ez a csöpp ellenkezés, már az összeg jelentéktelensége miatt is — inkább az árak nagyobb mozgásának folyamataira vezethető vissza. De hiszen újra csak azt mondhatjuk: sokkal többet nyújtunk az összegért, mint amit ez a maga valódi szerénységében képvisel.

Ma: robbantás

Újabb kitörésgátló a 168-as kúton

Tegnap újabb sikert értek el az olajbányász brigádok az algyői 168-as kútnál. Amint Götz Tibor, az OKGT-fürőmérnök tegnap késő este tájékoztatott, új vezeték- és árokrendszer készült a ki-

törés körül, a mozdonyok segítségével, gőzfűtéssel ismét megkezdődhetett az olajszállítás. Igaz, a kút akná-jából nem sikerült eltávolítani a folyadékot, de a szovjet kútelfojtó csoport, valamint a szegedi bányamentő brigád leereszkedett az aknába és felszerelte az újabb, kábel-kitörésgátló szerkezetet. Az emberek veszélyes helyzetben, majdnem két méter magas olajban dolgoztak, sérülés nem történt.

Az új kábel-kitörésgátlón át ma délelőtt egy torpedót kísérelnek meg leeresztetni 1900—2000 méter mélységbe. A tervek szerint itt robbantással kibővítenék a termelőcső szelvényét, hogy nagyobb mennyiségű vizet és iszapot tudjanak a kútba sajtolni a kitörés végleges elfojtásáért.

CSÜTÖRTÖK, 1969. JANUÁR 16.

Lehetőség a továbbtanulásra

A Magyar Sajtó Házában szerdán tájékoztatták az újságírókat a pályaválasztás időszerű kérdéseiről. Többek között elmondták, hogy összességében kedvező az általános iskolások továbbtanulási lehetősége. Az idén több mint 180 000 fiatal vég-ez az általános iskolák 3. osztályaiban. A középiskolákban összesen 65 700, a gimnáziumokban 34 000, a szakközépiskolákban 31 700 fiatalat vesznek fel, a szakmunkásképző-iskolákban pedig 85 ezren folytathatják tanulmányaikat. Így végeredményben a végzős általános iskolásoknak 82—83 százaléka tanulhat tovább. Ezenfelül a gyors- és gépipari iskolákon 4000—5000 és az egészségügyi szakképzésben 2000 fiatalnak nyílik alkalmuk tanulmányainak folytatására. Az előzetes felmérések szerint a végzős általános iskolásoknak 17—18 százaléka nem kívánja folytatni tanulmányait.

DEL-MAGYARORSZÁG 3